

Miljömålsrådet
Minnesanteckningar

Handläggare:
Åsa Tingström

Minnesanteckningar från Miljömålsrådet

Datum: 20 januari 2022

Tid: 13.00-16.00

Lokal: Digitalt via Teams

Närvarande

Ledamöter

Rickard Malmström (MP), ordförande
Markus Lagerquist (M), vice ordförande
Dieter Joos (L)
Jens Nilsson (S) deltog 13.00-15.00
Anette Fischer (V)

Övriga deltagare

Anna Hilding och Heiddis Inga Hilmarsdottir, kommunledningskontoret, Stina Bergström, politisk sekreterare (MP), Åsa Tingström, sekreterare samt föredragande gäster

Mötespunkter

1. Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställs med följande ändringar:

Punkt 2.2 utgår

2. Återbruk

2.1 Plocket och cirkulering av möbler mellan kommunens verksamheter

Föredragande: Anna Hilding, Hållbarhetsavdelningen, kommunledningskontoret

Det finns ett flertal initiativ för att sälja/skänka/köpa eller byta möbler på kommunens intranät Insidan. I samband med stadshusprojektet tillkom Plocket, ett initiativ för att underlätta för verksamheterna att dela med sig av möbler som inte kommer till användning. Idén är att verksamheterna ska lägga ut möbler som de vill skänka bort och de som vill ha dem kan hämta direkt hos verksamheten. Efter tre månader går möblerna till Återbruket eller återvinningscentralen.

Vissa delar har saknats för att kunna driftsätta Plocket. Dels behöver någon förvaltning ta ägarskapet, dels behövs IT-kapacitet för bredare användning, support och användarhantering. Detta kräver många aktörer och resurser.

Det har inkommit ett förslag att begagnade möbler från kommunens verksamheter skulle kunna finnas i kommunens e-handelssystem Proceedo och dyka upp överst vid en sökning. Ett annat alternativ som diskuteras är att uppdra till en leverantör att ta tillbaka möbler, fixa till dem och sälja dem igen. Den typen av avtal finns inom IT och innebär att enormt lite svinn skapas. I dagsläget kastas möbler för att strukturen inte finns. Att inte kasta bruksdugliga möbler handlar om både klimat, miljö, ekonomi och synen på kommunen som organisation.

En diskussion uppstår där behovet av ett kommunalt ifrågasätts eftersom Plocket redan finns. Det påpekas att det finns både företag och flera olika välgörenhetsaktörer som arbetar med återbruk och att befintlig struktur skulle kunna användas i stället för att bygga en egen. Detta uppges särskilt förenkla avyttring till privatpersoner. Det lyfts att en viss snårighet och juridisk problematik finns när det gäller försäljning av kommunal egendom till privatpersoner.

Det konstateras att kommunen skulle kunna vinna på att inte köpa nytt oavsett vilket struktur som används. Civilsamhället har också kontaktat kommunen gällande samarbete kring skapandet av en återbruksgalleria.

Vikten av att inte konkurrera med välgörenhetsorganisationer och företag lyfts. En annan aspekt som togs upp var det faktum att mycket av det som kommer in till återvinningscentralen är svåra att sälja. Det diskuteras kring efterfrågan på de möbler som blir över. Många är stora och klumpiga, men byggda av gedigna material och bör kunna göras mer attraktiva.

2.2 Hur upphandling kan jobba för att gynna och påverka återbruk

Föredragande: Maisa Young, Hållbarhetsavdelningen/upphandling, kommunledningskontoret

Utgår

2.3 Hur Avfall Sverige arbetar övergripande med återbruk och vilka verktyg som skapas för medlemskommuner

Föredragande: Camilla Nilsson, Avfall Sverige

Camilla Nilsson berättar om Avfall Sverige och ger exempel på olika initiativ för återbruk. Presentation återfinns i **Bilaga 1**.

En diskussion förs gällande om konsumenter verkligen vill köpa nytt och om inte samhällstrenden går mot mer återbruk. Det konstateras att återbruket ökar, men att avfallsstatistiken visar att när BNP ökar så ökar även avfallsmängderna och att det totalt sett fortfarande är fler som köper nytt. Byggmaterial nämns som en fraktion där återbruksandelen endast är 2%. En utveckling skulle kunna ske. Avfall Sverige erbjuder rådgivning om återbruk, mer information finns på www.avfallsverige.se

2.4 Återbrukets möjligheter att öka återbruk och ge stöd i arbetsmarknadsåtgärder

Föredragande: Linda Matthews, Teamledare återbruket, Arbetsmarknadsförvaltningen

Linda Matthews berättar om återbrukets verksamhet, presentation återfinns i **Bilaga 2**. En utmaning som nämns är byggvaror och större varor. Återbruket har en begränsad lagerhållning och det kan komma 6 lättviktslastbilar per dag med varor från återvinningscentralerna. Det finns ett stort engagemang hos medarbetarna och verksamheten är till stor nytta för de som arbetstränar. Dock finns en utmaning i att både driva en stor verksamhet och arbetsmarknadsinsats, särskilt eftersom hela verksamheten finns inom arbetsmarknadsförvaltningen och kärnuppdraget är arbetsmarknadsinsatsen. Diskussioner förs om att det kunde vara bra att skilja på återbruksverksamheten och arbetsträningen. Om en annan aktör står för verksamheten, strukturen och ordinarie personal kunde arbetsträning ske inom verksamheten. Verksamheten skulle kunna skalas upp och utökas, men detta ligger inte inom arbetsmarknadsförvaltningens uppdrag. Om arbetsuppgifterna skapas finns en kö av människor som vill jobba.

Tidigare fanns även försäljning och lagerhållning av byggvaror en bit utanför staden. Detta skulle kunna återupptas.

2.5 Möjligheter och utmaningar med återbruk på Återvinningscentralerna

Föredragande: Tobias Linnesköld, sektionschef Återvinningscentralerna

Tobias Linnesköld berättar om återvinningscentralerna och deras verksamhet. Presentationsbilder finns i **Bilaga 3**. Det konstateras att stor potential finns i att utveckla återbrukandet av material som lämnas in på återvinningscentralerna. Olika initiativ som Fixotek och Makers space nämns och samarbete med civilsamhället tas upp som en möjlighet.

En diskussion förs om konsumtion och tillväxt och det påpekas att minskad konsumtion även leder till mindre skatteintäkter, arbetstillfällen etcetera. Därför anses det viktigt att inte sluta konsumera helt eftersom det skapar många konsekvenser. Det framförs också att även återbruk kan bidra till näringsliv, arbetsmarknad och tillväxt utan att ta jungfruliga resurser i anspråk.

2.6 På vilka sätt påverkar nya avfallsplanen Uppsala kommuns verksamheter att arbeta med återbruk?

Föredragande: Elin Belleza, avfallsplanerare Uppsala Vatten, ansvarig för kommande avfallsplan

Presentation i **Bilaga 4**.

Ansvar för kommuninternt återbruk konstateras vara oklart. Återbruket skulle kunna utökas och utvecklas, men det kräver anställd personal och vinstdrivande verksamhet, inte bara arbetsträning. Samarbetet skulle kunna utvecklas med andra aktörer, just nu inkommer mer än Återbruket kan sälja. I dagsläget finns ganska få nischade återbruksaktörer. En vision som framförs är att återbrukade och nytillverkade varor finns i alla butiker för att göra det enklare för konsumenten och nå nya kundgrupper. Apropå byggmaterial nämns att Librobäcks återvinningscentral har en byggbod där byggmaterial kan delas. Liknande initiativ är på gång i Brillinge och Fyrislund. Byggboden är dock tillfälligt stängd för förvaring av frigolit.

Diskussionen om Återbrukets organisering återkommer och fler röster höjs för att skala upp verksamheten för att kunna garantera viss produktionsvolym. Huvudansvaret hos arbetsmarknadsförvaltningen ifrågasätts, liksom lokalisering och öppettider utifrån aspekten att öka återbrukandet. Återbruket ses som en bra arbetsmarknadspolitisk åtgärd, men mer skulle kunna göras gällande återbruk och återvinning från återvinningsstationerna.

En annan aspekt som lyfts är att säkerställa att inte farligt material återkommer. Det handlar mycket om kunskap om vilka material som är farliga och hur det ska sorteras.

3. Övriga frågor

Inga övriga frågor togs upp.

4. Nästa möte

Nästa möte sker den 5 maj klockan 9–13 och är tänkt att vara en temadag.

Förslag på ämnen som lyfts:

- Etanol/vätgas/omställningen av transportsektorn och industrin som pågår. En gemensam bussresa skulle gissningsvis kunna ta oss till intressanta verksamheter i närområdet.
- Även salamandrarna, utbyggnaden av sydöstra staden och Uppsalapaketet nämns som möjliga teman.

Fler förslag kan framföras till Rickard Malmström eller Anna Hilding.

Återbruk

2022-01-20

Camilla Nilsson

Rådgivare för återvinningscentraler, återbruk på
återvinningscentraler, insamling av farligt avfall, elavfall

AVFALL SVERIGE

Kort om Avfall Sverige

- Nästan 400 medlemmar (inkl. samtliga 290 kommuner)
- Kommunernas expertorgan inom avfall och återvinning
- Utveckling, utbildning, rådgivning och påverkan
- Vi verkar för en miljöriktig, hållbar avfallshantering utifrån ett samhällsansvar
- Vår vision är ”Det finns inget avfall”

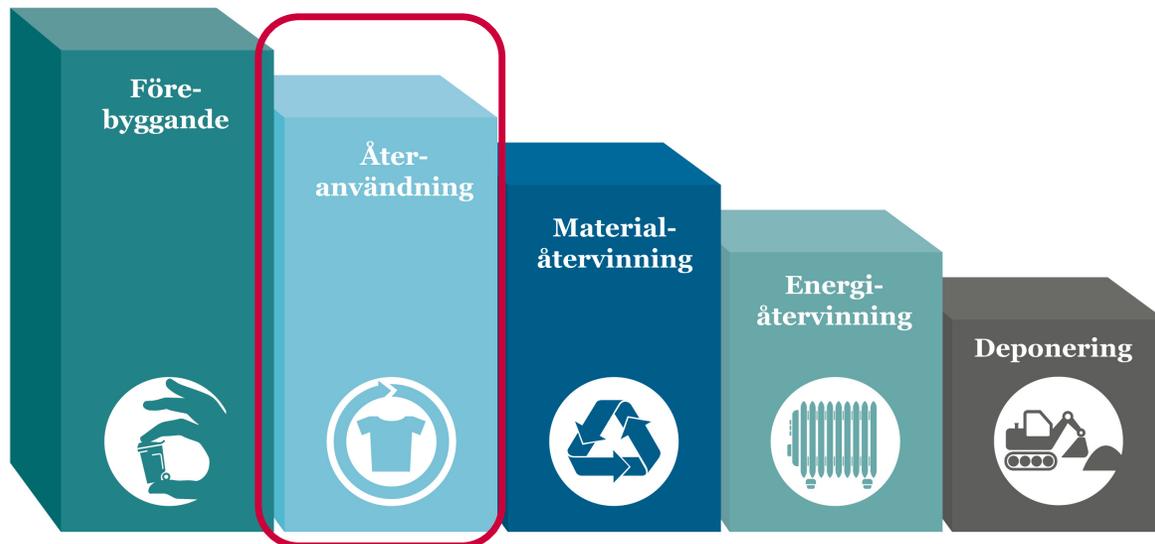

Miljöbalken skall tillämpas så att återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås. – Miljöbalken 1 kap 1 §

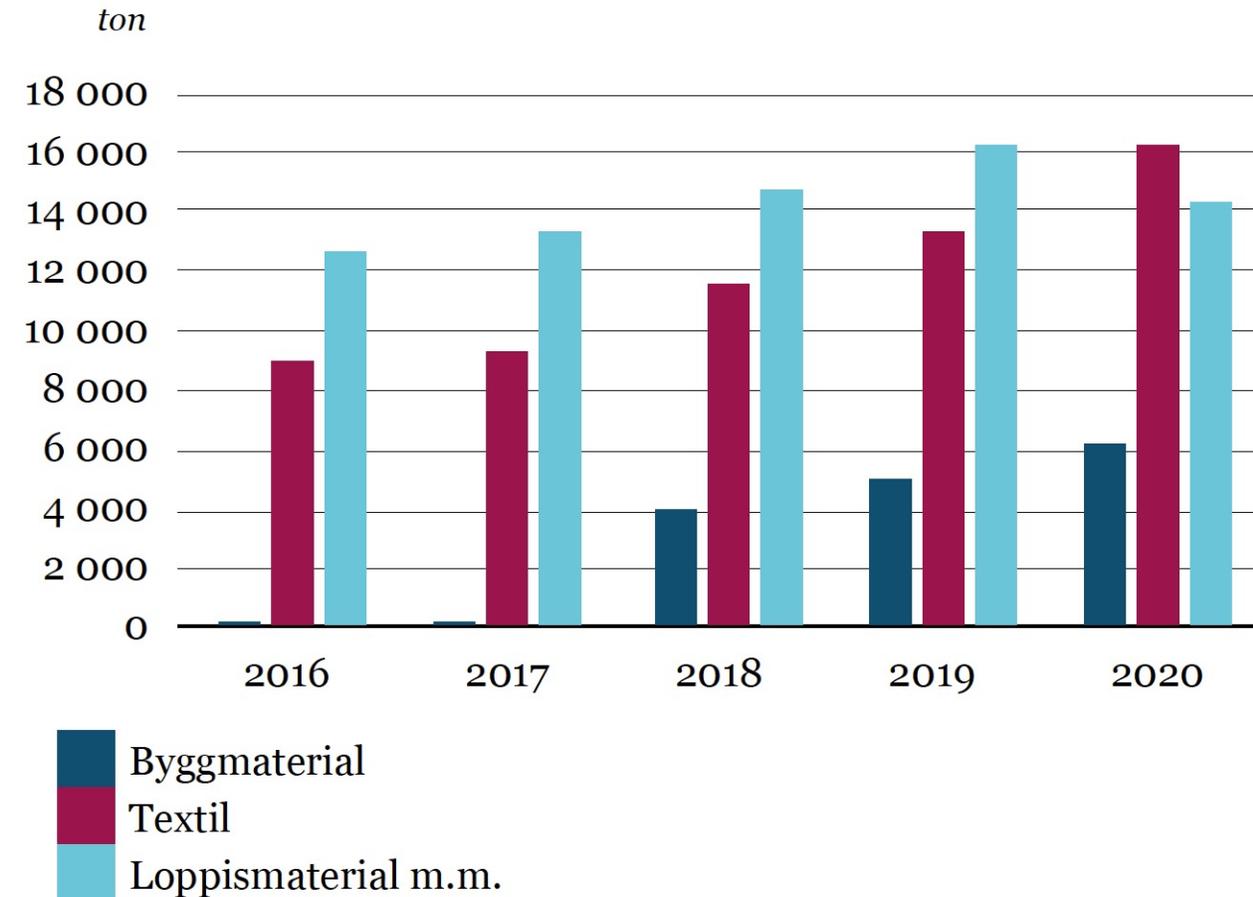

Återanvändning

- Insamlingen har ökat med 174% sen 2014!

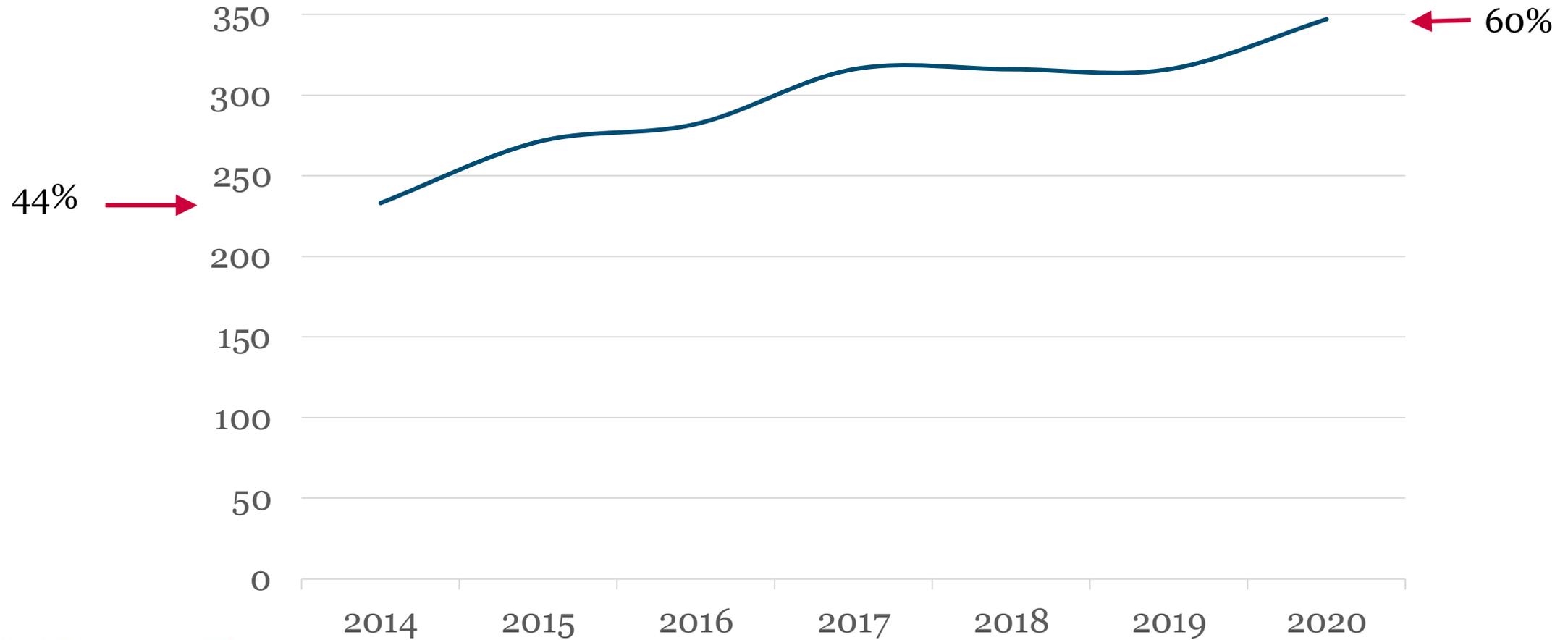

Insamlat material för återanvändning 2016–2020

Återbruket ökar!

Återvinningscentraler med återbruk

Hur gör andra?

Var sker insamlingen?

Bemannad insamling?

Hur gör andra?

Sker reparation, uthyrning eller utlåning?

Hur avsetts materialet?

Återbruket bedrivs med hjälp av någon arbetsmarknadsåtgärd?

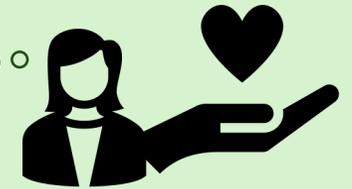
Vad är det viktiga med ert återbruk?

Kommun

Detta kommer att ge jobb!

Detta kommer att kunna säljas!

Ideella organisationer

Detta kommer att ge mig billiga prylar!

Detta kommer att minska avfallsmängderna!

ÅVC-personal

Invånare

Exempel från Avfall Sveriges Infobas:

- Sigtuna Vatten & Renhållning har regelbundna insamlingsturer med vykortutskick i förväg.

- På SSAMs återbruk arbetar personal via lönebidrag från arbetsförmedlingen.
- Fyra organisationer betalar en månadsavgift för att hämta prylarna.
- Det som organisationerna inte vill ha är gratis att plocka.

Exempel från Avfall Sveriges Infobas:

- Vika ÅVC Katrineholm har en välgörenhetsloppis två gånger per år.

- Sundbyberg har Returpunkten, en mini-ÅVC mitt i centrum.
- Man kan både hämta och lämna.
- Finns även en lagningsavdelning med symaskin och verktyg.

Exempel från Avfall Sveriges Infobas:

[Video]

- Örebro kommun hade mässan Grön lördag med workshops, modevisning, livemusik och försäljning

- Vara kommun har ren ge-och-ta-verksamhet som bemannas av ordinarie ÅVC-personal

Låt digitaliseringen hjälpa till!

- Ha ett återbruk online
- Låt invånarna se utbudet på sociala medier
- Hitta enkla digitala lösningar för att låna och hyra t.ex. sportutrustning
- Låt invånarna prenumerera och få aviseringar när något kommer in
- Kommunera när det mobila återbruket kommer!
 - Skicka SMS
 - Skriv på hemsidan
 - Annonsera i sociala medier
 - Skicka nyhetsbrev

Stolar & Pallar

Återvinningscentralen i Vaggeryd

17 juni · 🌐

Nu har vi fått in 4 säckar tulpanlökar från park. Varsågod att hämta för den som vill ha.

*Prenumerera på
vårt nyhetsbrev!*

ANMÄL DIN MEJLADRESS
PÅ [DANDERYD.SE/MAVC](https://danderyd.se/mavc)

DEN ENDA SKRÄPPPOST DU VILL HA!

1. Långängsstrand 9, vid Käppalatunneln
2. Vasaskolan, varumottagningen
3. Grusplanen mellan Lillkalmarvägen och koloniträdgårdarna
4. Stockhagens IP
5. Korsningen mellan Klockargårdsvägen och Enebybergsvägen
6. Enebybergs IP
7. Pendelparkeringen vid Mörbybadet
8. Balderskolan, parkeringen med infart mot Vilans väg
9. Stocksundsskolan, på vändplatsen och längs Skolgårdsvägen
10. Rosenvägens förskola, parkeringen

Och man tjänar på det också!

Här kommer lite exempel...

Göteborgs stad – internt återbruk av möbler, Tage

Minskade koldioxidutsläpp 750 ton

Minskade kostnader 40 miljoner kr

Gästrike återvinnare – rivningsavfall

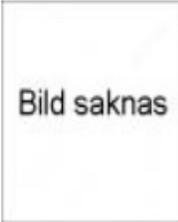
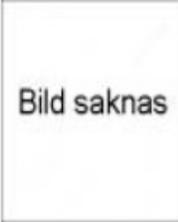
Minskade
avfallsmängder med
ca 8,5 ton

Malmö stad – internt återbruk av möbler, Malvin

Minskade kostnader
1,5 miljoner kr per år

Annonser									
	<h2>Musikmöbel</h2>	<table><thead><tr><th>ID</th><th>Status</th><th>Datum</th></tr></thead><tbody><tr><td>5434</td><td>Tillgänglig</td><td>03/06/2021</td></tr></tbody></table>	ID	Status	Datum	5434	Tillgänglig	03/06/2021	Bortskänkes
ID	Status	Datum							
5434	Tillgänglig	03/06/2021							
	<h2>soffbord</h2>	<table><thead><tr><th>ID</th><th>Status</th><th>Datum</th></tr></thead><tbody><tr><td>5431</td><td>Tillgänglig</td><td>03/06/2021</td></tr></tbody></table>	ID	Status	Datum	5431	Tillgänglig	03/06/2021	Bortskänkes
ID	Status	Datum							
5431	Tillgänglig	03/06/2021							
	<h2>Skrivbordshurts</h2>	<table><thead><tr><th>ID</th><th>Status</th><th>Datum</th></tr></thead><tbody><tr><td>5429</td><td>Tillgänglig</td><td>28/05/2021</td></tr></tbody></table>	ID	Status	Datum	5429	Tillgänglig	28/05/2021	Skrivbordshurts med lås
ID	Status	Datum							
5429	Tillgänglig	28/05/2021							

Familjebostäder i Göteborg – rivningsavfall

Minskade utsläpp av
koldioxid med 15 ton

Malmö stad – återbrukade möbler genom upphandling

Ramavtal med fyra
leverantörer

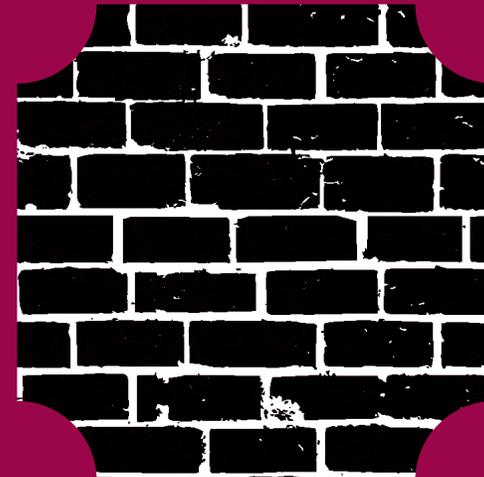
Sparat 171 ton CO₂-
ekv på ett år

Nästa steg – byggåterbruk!

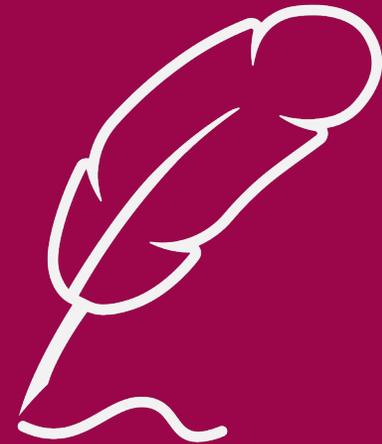
- Allt fler kommuner tittar på att erbjuda återbruk även för byggmaterial
- Eftersom många återbruk drivs av ideella organisationer så samlas bygg- och rivningsmaterial sällan in
- Sanitetsporcelain, spik, dörrar, tegel, lastpallar, verktyg...
- Webbinarium 23 mars!

<https://www.avfallsverige.se/utbildning/utbildning/article/webbinarium-aterbruk-av-bygg-och-rivningsavfall/>

Några pågående projekt inom Avfall Sveriges satsningar

- U1144 Ökat återbruk genom innovativa och cirkulära resursflöden
- U1155 Ökad avsättning av återbruksmaterial

Hjälp från Avfall Sverige

- Potential för ökad återanvändning – fallstudie återvinningscentraler 2018:29
- Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner 2019:19
- Återanvändning av bygg- och rivningsmaterial och produkter 2019:32
- **Goda exempel på kommunalt återbruksarbete 2020:08**
- Avfallsförebyggande och återanvändning i kommunala avfallsplaner 2019:25
- Översiktlig information om och erfarenheter från kommunernas återbruk 2017:14
- Introduktion till försäljning av avfall 2019:03
- Goda exempel på mobil återvinningscentral 2018:37
- **Pedagogiska fakta**
- Infobasen med goda exempel från andra medlemmar
- **Guide #9 Juridiska förutsättningar för förebyggande och återanvändning**

Avfall Sveriges medlemmar har gratis tillgång till alla våra rapporter och guider!

AVFALL SVERIGE

TACK!

Camilla Nilsson

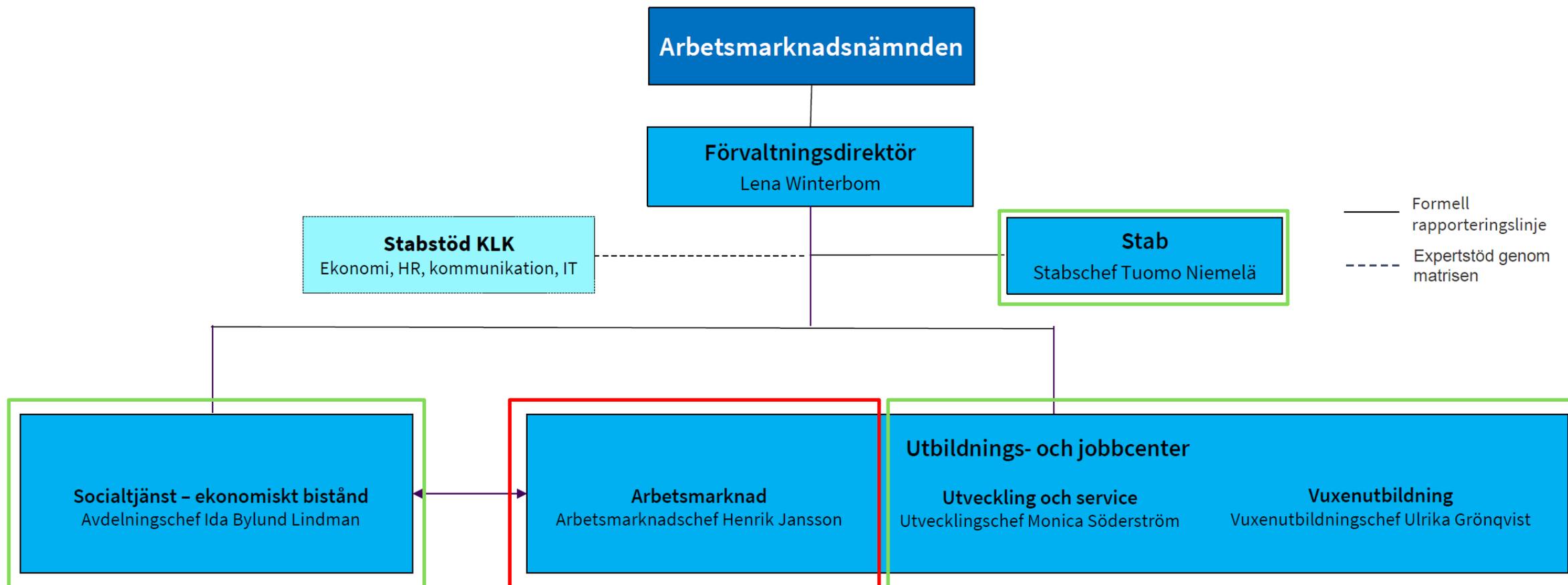
camilla.nilsson@avfallsverige.se, 040-35 66 26

avfallsverige.se

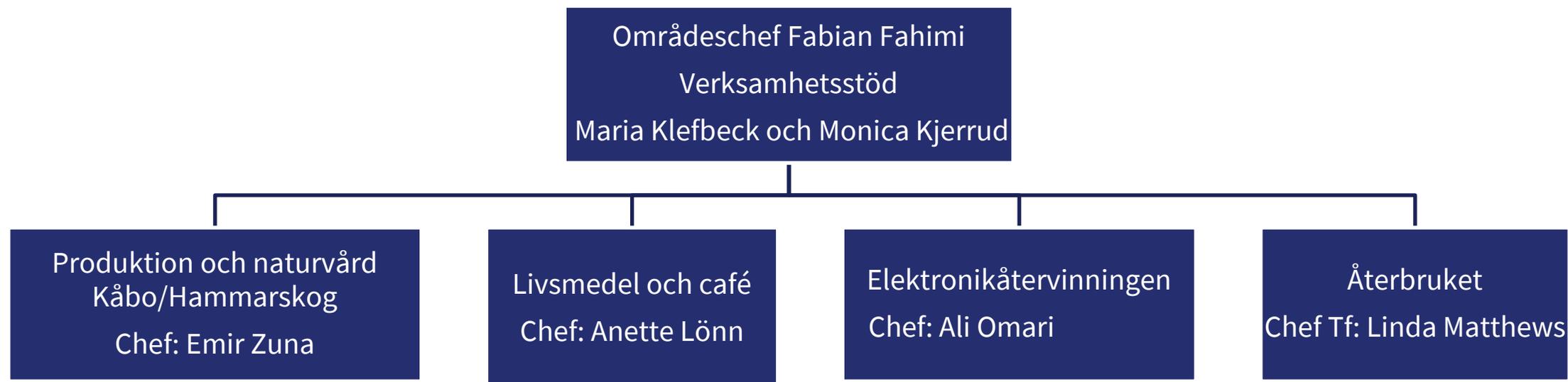
Praktisk verksamhet Återbruket

Utbildnings- och Jobbcenter
Arbetsmarknadsförvaltningen
Januari 2022

Arbetsmarknadsförvaltningen

Organisation: Praktisk verksamhet

Områdets verksamheter

Syftet med vår insats inom praktisk verksamhet är att genom anpassad produktion erbjuda arbetssökande ett varierat utbud av arbetsträning, praktik och anställningar med särskilt stöd.

Uppdraget bryts ner till en individuell plan med både långsiktiga och kortsiktiga mål som ska bidra till att utveckla olika arbetsrelaterade förmågor så att den arbetssökande kan göra en stegförflyttning i sin planering mot egen försörjning.

För att fånga upp individens behov arbetar vi metodiskt med tex skattningsformulär kring individens förmågor. Flertalet personer från vår målgrupp är svenskspråksvaga. Därför finns ett stort fokus på arbetssätt som är språkutvecklande. Det har bidragit till att vi startar upp ett 1-årigt projekt i januari 2022. Projektet genomförs tillsammans med utbildning och SFI-lärare där målet är att praktisk verksamhet blir en språkutvecklande verksamhet.

Återbruket- Uppsala vatten

Återbruket har ett avtal med Uppsala vatten. Vi hämtar återbrukande varor från Återvinningscentraler måndag till fredag samt söndagar.

Varor som inkommer är bl.a. tavlor, speglar, lek- och fritidsprodukter. Störst intresse och försäljning har vi av husgeråd och möbler.

Vi har med oss att öka återbruk genom att göra enklare lagningar på t.ex. möbler. Det finns ett system för prissättning för att inte behöva slänga det som inte blir sålt.

Vår utmaning att öka återbruk är framförallt storlek på lagerhållning och resurser.

Uppsala Vatten och Avfall AB

MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR MED ÅTERBRUK PÅ ÅVC

Vad har hänt från när vi tog över i egen regi 2011?

- 2011 Insamling av återbruksprodukter på 2 ÅVC'er. Försäljning sker på Återbrukets butiker på Portalgatan och Röboladan. Månadsförsäljning ca 13 000kr.
- 2013 Total textilinsamling (både helt och trasigt). Mängder ökar från ca **130** ton/år till ca **300** ton/år redan första året
- 2015 Nya fräscha byggnader på ÅVC för mottagning av återbruksprodukter på alla 8 ÅVC'er. Återbrukets butik flyttar till Stålgatan. Månadsförsäljning ca 200 000 - 250 000kr.

2019 Från och med hösten detta år så ingår återbruksinsamlingen på den mobila insamlingen av Farligt avfall. 24 stopp varje vår och höst.

Återbruket öppnar ny butik i gamla Bolandsskolan.

Insamling av pallar sker på ÅVC'erna för återbruk.

2022 Antal stopp på den mobila insamlingen kommer utökas från 24 till 32 stycken

Hur ser det ut idag på ÅVC (årligen)?

- 500 ton återbruksprodukter samlas in årligen som faktiskt säljs i Återbrukets butik
- 150 ton pallar samlas in som återbrukas
- 350 ton textilier samlas in varav 265 ton återbrukas, 66 ton materialåtervinns och 19 ton (5%) är Waste
- Det ger att vi samlar in 915 ton för återbruk varje år = 2,5 ton/dag

Utmaningar

- Insamlingen är inget problem. Utmaningen är att nå nya kunder.
 - Två butiker (Bolandsskolan + Ny (Gränby köpcentrum?))
- Byggåtervinning.
 - Byggvaror på Återbruket står idag för ca 3%
 - Stor potential. Stockholm har t.ex. Överjärva Byggnadsvård och Nacka Byggnadsvård. De säljer både nytt och gammalt inom byggvaror.
- Upparbetning av återbruksprodukter.
 - Bolandskolan har bra lokaler för det. Räddar mer produkter och bra yrkesutövning för arbetstränare.
 - Fixotek för medborgarna. (Göteborg har det)
- Utökade öppettider på Återbruket.
 - Längre öppet på kvällen samt helgöppet. Idag öppet till kl 17.00 vardagar.

UPPSALA VATTEN

För mer information besök uppsalavatten.se

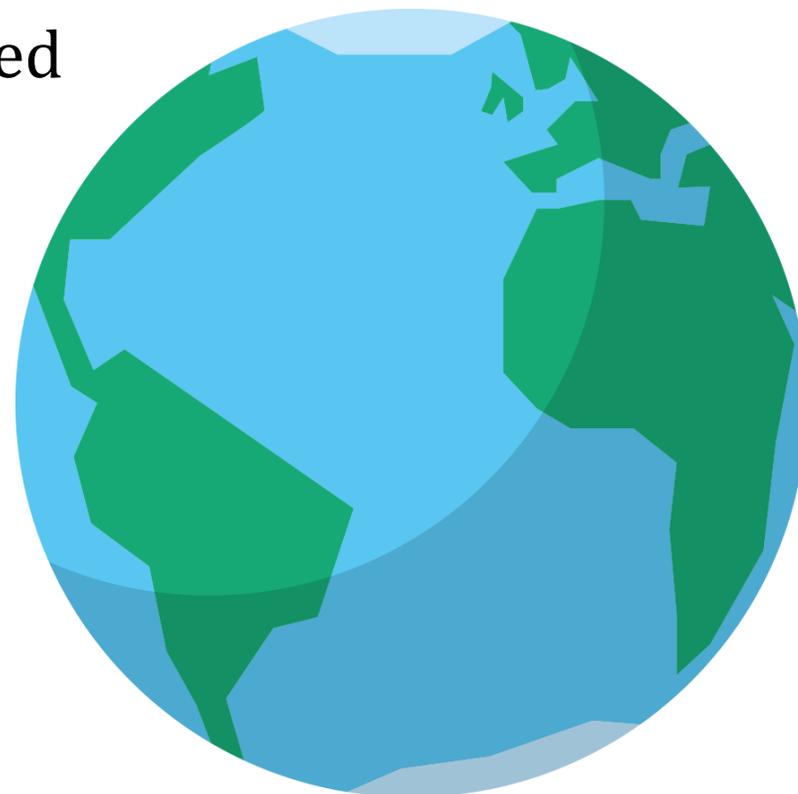
Avfallsplan för ett cirkulärt Uppsala utan avfall

EN NY AVFALLSPLAN FÖR UPPSALA-FOKUS ÅTERBRUK

Återanvändning, cirkulär ekonomi, miljö och klimat

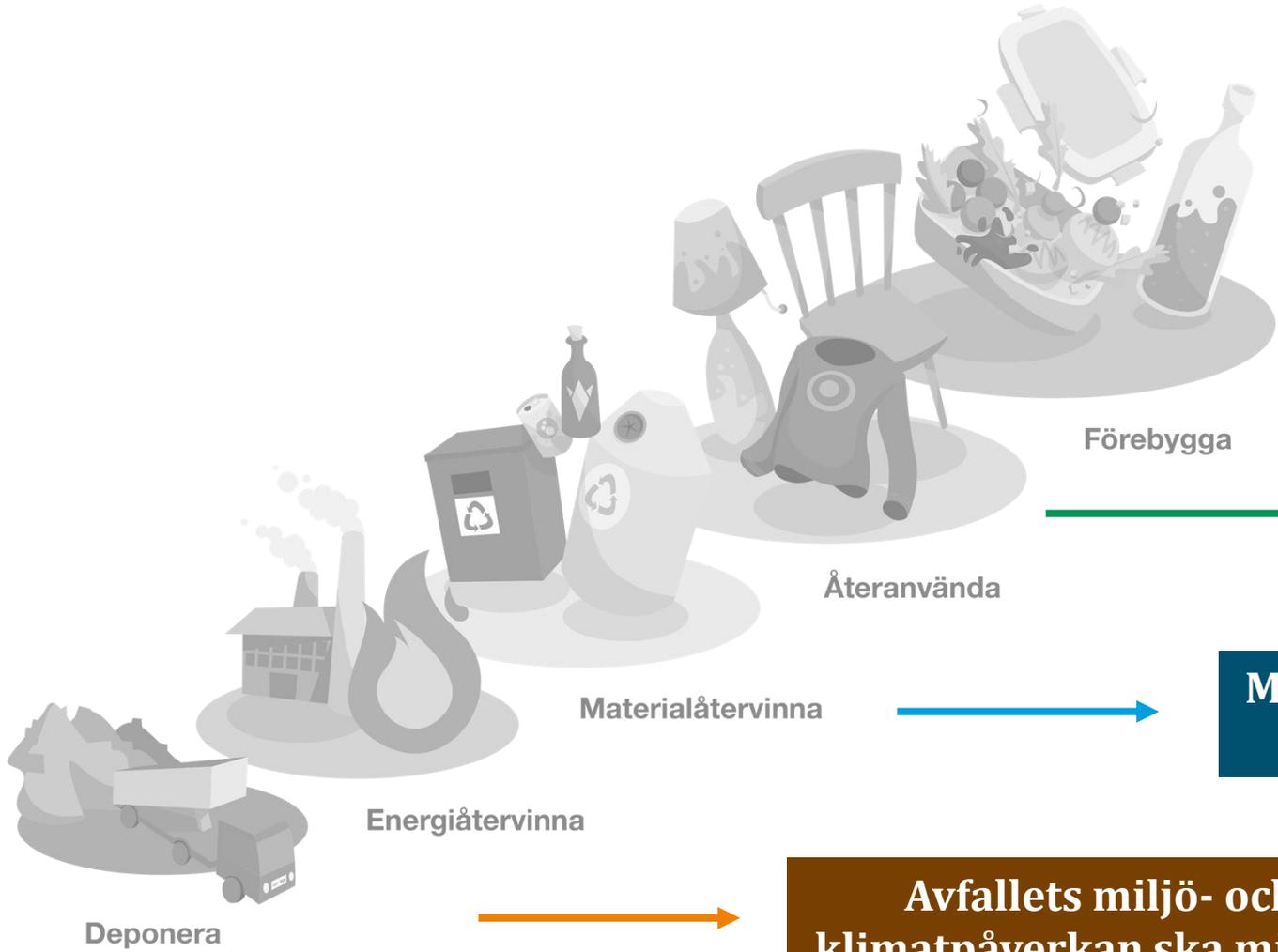
- Förebygga och återanvända avfall med 50 kg avfall/person och år
 - 5 000 varv runt jorden
- Återanvändning måste göras på ett säkert sätt avseende farliga ämnen
- Renhållningsavgiften kan finansiera avfallsförebyggande åtgärder

Uppsala
kommun

UPPSALA VATTEN

Avfallsmängderna ska minska och återanvändningen ska öka

Materialåtervinningen ska öka

Avfallets miljö- och klimatpåverkan ska minska

Det ska vara lätt att göra rätt

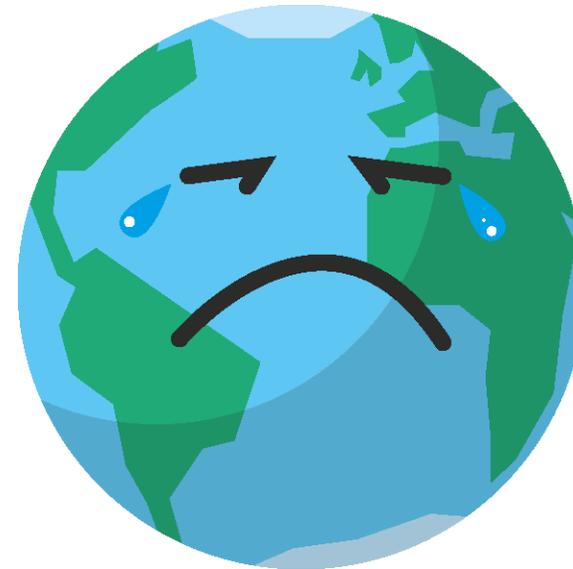
Åtgärder för återanvändning

- Återanvända kommunens egna möbler
- Marknadsplats för byggåterbruk
- Återbruk i byggnation
- Multihubbar
- Utveckla hämtningstjänster
- Utveckla samarbetet med återbruksaktörer

Utmaningar

- Otydlig ansvarsfördelning i återbruksfrågan
- Mycket mer återbruksmaterial kommer in till ÅVC än vad som säljs
- Återbruksaktörernas verksamheter ligger inte i centrum
- Återbruk förutsätter kunskap om farliga ämnen och var de finns

Goda exempel

I uppsala

- Mobila insamlingen tar emot återbruksmaterial
- Byggboden

I andra kommuner

Dala återbyggdepå

Pop-up återbruk

Frågor?

